

RETENCJA

ZATRZYMAJ WODĘ!

Program przeciwdziałania niedoborowi wody

W Polsce na jednego mieszkańca w 2019 roku przypadało mniej niż **1 100 m³** wody, w Europie średnio ta wielkość wynosi ponad **2 500 m³**. Nie mamy zatem dużych zasobów wodnych. W dodatku nie są one rozłożone równomiernie w kraju. W Polsce są obszary, gdzie wody jest wystarczająco, ale także obszary ubogie w wodę – tzw. obszary deficytowe. W przypadku wód powierzchniowych aż ponad **50%** wszystkich zlewni jest zagrożonych niewystarczającym dostępem do wody w stopniu najwyższym i wysokim. Dla wód podziemnych sytuacja jest lepsza, tylko około **3,3%** powierzchni Polski jest zagrożone deficytem.

Na dostępność wody wpływ będą miały zmiany klimatu. W perspektywie do 2050 r. mogą one być zauważalne poprzez zmniejszenie częstotliwości opadów, co spowoduje zmniejszenie zasobów wody i zwiększenie wielkości obszarów zagrożonych ich niedoborem.

Sposobem zwiększania dostępności zasobów wody jest retencja.

Retencja jest to czasowe zatrzymanie wody. Obejmuje ona szeroki zakres sposobów magazynowania wody. Wyróżniamy następujące typy retencji:

Sztuczna – obejmująca magazynowanie wody w specjalnie wybudowanych zbiornikach.

W ramach retencji sztucznej w ponad 9 tys. zbiorników Polsce magazynowane jest około 4,5 mld m³ wody, co stanowi około 7,5% średniego rocznego odpływu wód z obszaru kraju.

Naturalna – dotyczy zatrzymania wody w formach krajobrazu takich jak mokradła, lasy oraz w rzekach i jeziorach. Szacuje się, że retencja mokradłowa zatrzymuje 14 mld m³, w lasach magazynowanych jest około 23 mld m³, natomiast w największych jeziorach w kraju około 16,5 mln m³.

Ze względu na sposób magazynowania wody możemy mówić o retencji:

- wód podziemnych
- wód powierzchniowych
- glebowej
- krajobrazowej

Z uwagi na specyficzny charakter wyróżniamy także retencję miejską.

Możliwe jest zwiększanie ilości wody zatrzymywanej zarówno w zbiornikach jak i krajobrazie. W tym celu Ministerstwo Infrastruktury opracowało Program przeciwdziałania niedoborowi wody. W dokumencie zaproponowano **14 typów** działań poprawiających retencję:

3 typy

związane z inwestycjami hydrotechnicznymi – realizacja obiektów retencjonujących wodę, realizacja innych działań służących poprawie retencji wód; przekształcanie wybranych suchych zbiorników przeciwpowodziowych w zbiorniki retencyjne wielofunkcyjne;

1 typ

dedykowany obszarom miejskim – realizacja miejskich planów adaptacji do zmian klimatu oraz inne działania mające na celu zwiększenie retencji w miastach, m.in. błękitno-zielona infrastruktura, retencja wód opadowych i zwiększanie udziału powierzchni biologicznie czynnej;

14 typów działań

1 typ

typ dotyczący obszarów pokopalnianych – rekultywacja wyrobisk pogórnictwa w celu przekształcenia w zbiorniki retencyjne;

5 typów

ukierunkowanych na poprawę retencji na obszarach rolniczych – realizacja i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach rolniczych, promowanie i wdrażanie zabiegów agrotechnicznych zwiększających retencję glebową, realizacja i odtwarzanie stawów hodowlanych, realizacja nowych oraz przebudowa istniejących systemów melioracyjnych w celu zapewnienia funkcji nawadniająco-odwadniającego, tworzenie i odtwarzanie zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i przywodnych.

2 typy

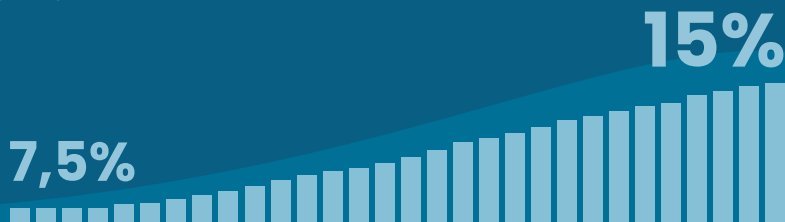
ukierunkowane na zwiększenie retencji leśnej – realizacja i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach leśnych, zalesianie, zadrzewianie oraz przebudowa drzewostanów;

2 typy

typy w zakresie renaturyzacji – renaturyzacja ekosystemów mokradłowych, renaturyzacja rzek, wielofunkcyjne zbiorniki retencyjne;

Zaplanowane działania są wsparte działaniami edukacyjnymi.

Wdrożenie wszystkich działań zaplanowanych w Programie ma zapewnić osiągnięcie założonego w PPNW celu – wzrostu objętości retencjonowanej wody z poziomu **7,5%** do **15%** średniego rocznego odpływu, czyli o ponad **4,5 mld m³**.

W zależności od rodzaju działania szacowany efekt będzie wynosił:

- Zadania inwestycyjne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – ok. 1 176,3 mln m³;
- Renaturyzacja rzek – ok. 1 149,2 mln m³;
- Realizacja i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach rolniczych ok. 1 082 mln m³;
- Rekultywacja wyrobisk pogórnicych w celu wykorzystania jako zbiorniki retencyjne – ok. 871 mln m³;
- Promowanie i wdrażanie zabiegów agrotechnicznych zwiększających retencję glebową – ok. 601 mln m³;
- Retencja leśna – ponad 450 mln m³;
- Renaturyzacja mokradeł – ok. 79 mln m³;
- Budowa zbiorników małej retencji w lasach – ok. 2,8 mln m³;
- Budowa nowych oraz przebudowa istniejących systemów melioracji o funkcji nawadniająco-odwadniającej – ok. 0,9 mln m³;

Szeroko zaplanowane działania obejmujące wszystkie typy retencji powinny być wdrażane zarówno przez administrację rządową – przede wszystkim Wody Polskie, ale także jednostki samorządu terytorialnego, a także osoby indywidualne.

www.gov.pl/retencja